

ИРОНИИТЕ НА СЪДБАТА

Салонните пиеси на Димитър Димов

„Човек се поправя само, когато насочши пистолет в гърба му или започнеш да му се смееш. А смехът предполага уменшеване на шегуваши“¹. Тази сентенция от пиесата „Виновният“ на Д. Димов е емблематична за авторския поглед към света. Тя ориентира художествената стратегия в драматургичните текстове на писателя към зоните на комичното, към средствата на смеха и иронията чрез които писателят ще откrehне завесата на своите драматургични светове.

В контекста на културния ни живот Д. Димов предизвикателствата на драматургичния жанр, след като е наложил своето присъствие в прозата, след овладяването на сложната техника и нива на романовото повествуване. Писателят не изневерява установената традиция на големите български автори - разказвателите да пишат за сцената, да представят в действие и чрез действие познати конфликти и проблеми от творчеството си. Драматургичният универсум е територия на други кодове и нива в която преносът на познатите от прозата дискурсивни нагласи и техники е капан. Драматургията от Ив. Вазов и А. Страшимиров до Й. Йовков и Д. Талев е явно доказателство за успешното преодоляване на неуспехите на известните наши разказвачи в драмата. В тази посока може да се проследи генетичната връзка, трансформацията на теми и мотиви, на елементи от поетиката, на стилови и образни фигури от прозата към драматургията. Интертекстуалността на драмата е територията, върху която се открояват процесите на межужанровия обмен в прозаическите и драматургични текстове на писателя. Направата, скроеността, изкуствеността в салонните пиеси на Димов, които критическата рецепция отдавна е успяла да прозира най-вече на нивото на езика, проявяват се в речта, която трябва да онагледява преживяванията на героя, а те неизбежно влизат в клишето на масовата литература. В прозата и романа

¹ Всички цитати от пиесите на Д. Димов „Жени с минало“ и „Виновният“ са от Д. Димов. Том четвърти. Драми, разкази, пътеписи. С., 1981